

Keller Mirella

Udinében láttam

Udine 2009, Far East Film Festival

ONG BAK 2

Tony Jaa, Panna Rittikrai (Thailand)



Az *Ong Bak 2* a 15. századi thai vezér, Ayutthaya korában játszódó harci film. A történet: a vezért és feleségét kivégzik, de az egyetlen fiúk megmenekül. Egy rablóbandához kerül, akiknél megtanulhatja a harcművészetek számos ágát. Miután sikeresen vizsgázik, már csak egy feladata marad: kioltni szeméből a haragot, vagyis szívéből a bosszúvágyat. Ám amikor rendezni próbálja a számlát, az kerül vele szembe, aki eddig mellette állt, s a dolgok összezavarodnak. Elméje nem tud többé tiszta, és ezáltal legyőzhetetlen maradni. A karmáját kénytelen továbbvinni, ami egyet biztosan jelent: lesz még *Ong Bak 3* is!

Eszméletlenül látványos filmmel nyugozott le Udine már egyből a legelején, superközeli, eszméletlen karakterek (királyi fülbevalóval, törzsi tetoválásokkal), és monumentális harci jeleneteket a nagybirodalomnak megfelelő kulturális sokszínűséggel (japán kard, nunchaku, koreografált és szimplán brutális közelharcok váltakozó sorozata). Az utolsó küzdelem végtelenül hosszú, erőteljes ritmussal, meglepő precizitással. Újabb és újabb ellenfelek jönnek, majd a verekedés egyszerű bosszúharcból életeken át tartó, önmagával való szembenézéssé alakul át. Az elefánt mint hú társ lélektani elem. Erős és hatalmas alap, egy támaszpont. A személyiség sötét varjúéneje pedig a gyengeség, a bizonytalanság. Az *Ong Bak 2* különlegessége, hogy nem az akciószekvenciák epizodikussága tagolja a filmet, hanem az akciójelenetek közti kevéske szünetek. Az arányok megfordulnak, a film végig pörög.

CHANTS OF LOTUS

Nia Dinata, Lasja F. Susatyo, Fatimah T. Rony, Upi (Indonesia)

Négy megrázó női történet, mind a négy külön is megérne egy filmet, mégis egybe lettek fűzve, így négy fájdalom ível végig, külön-külön, egymás után. A film végére érthetetlen érzések maradnak, hiszen a történetek egyszerre írják felül és mélyítik el egymást. A négy történet tematikailag kapcsolódik: abortusz, illetve nem kívánt gyermek, nem kívánt anya kapcsolata, mind a négyszer olyan eset, amikor az anyaság nem működik harmonikusan, vagy egyszerűen csak nem működik. A történetek mégsem egy alapgondolat variációi, mivel a témát különböző korban és szociális helyzetben lévő – de mindig női – szereplőkön keresztül mutatja be. Indonéziában csak a cenzúrázott változat vetíthető, a teljes film csak külföldön, fesztiválokon tekinthető meg.

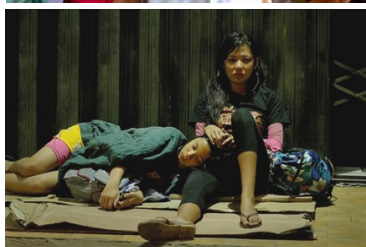


Az első történet (*Chant From An Island*) egy anyáról szól, akinek szellemi fogyatékos lányát megerőszakolják. Mivel erre hivatalosan nincs mód, megszervez egy tiltott abortuszt. A dráma igazán akkor teljeseedik ki, amikor rájön, hogy az abortusz már-már nagyobb bűnnek számít, mint az erőszakolás, ami miatt szükségessé vált abortálni, s hogy emiatt nem kaphat nyilvános elégtételt, csak a srácok odacsúztatott pénzkötegét.

A második történet (*Chant From A Tourist City*) egy Jakartába érkező egyetemistáról szól, aki igazából szociológiai tanulmányok miatt vegyül a helyi iskolásokkal, s ugyan a cikk kellőképp megdöbbenőre sikeredik, vagyis minden elismerést megkap, de közben az – egyébként házas – újságíró is belekeveredik a jakartai szexuális életbe. A tizenévesek viszonyulása a szexualitáshoz kendőzetlenül az internet pornó kultúrával van párhuzamba állítva – ez ugyanis Jakartában nem tilos. A teherbe esett fiatal lánynak, aki az abortuszt illetően a nőgyógyásznál (ahova csak barátnők kísérik) végül meggondolja magát, a srácok férjet sorsolnak maguk közül. Nem éppen vidám esküvői fotók a kifejezett vidám csapongások után.



Egy elkendőzött lány az ebédlőben szégyenérzet nélkül cseveg a szexről. Az egyetlen (még) szűz lányt pedig az újságíró rontja meg, mielőtt hazamegy a szaftosra növekedett sajtó-sztorival. Azt hiszem, ez a részt vontta magára a cenzúra haragját.



A harmadik történet (*Chant From A Village*) a valódi anya és a csillogóbb életet ígérő pótanya közti választásról szól. A tisztességet elhomályosítja a színes rúzs, a ruhák és egy gazdagabb élet ígérete. De hogy becsapás az egész – mi más lenne? –, azt nem veszik észre a nagy reménykedés közben. Az ironikus hang, mire minden kiderül, drámaivá válik.



Végül a negyedik történet (*Chant From The Capital*) – a legkevésbé társadalmi irányultságú – egy nem kívánt anyáról mesél, szemben a nem kívánt terhességekkel. A probléma ugyanis az, hogy a szeretett anya AIDS-es, s a volt férje családja magának követeli a kislányát. Hatalmas a szeretet anya-lánya között, szó sincs érzelmi gátokról, egymás nem akarásáról, egyszerűen a körülmények nehezek. Nekivágnak ketten a világnak, de ez nem olyan könnyű támogatás és pénz nélkül. A gyerekerdek dönt és

marad a szomorúság.

Mind a négy történet tragédia, és mind a négy valamiképp a külső tényezőkkel okolja a történést, mintha azt akarná elmondani a film, hogy az indonéz anyáknak nem jut annyi áldás, hogy igazán anyákká válhassanak.

CAPE NO. 7

Wei Te-Sheng (Taiwan)

Ez a film egy szédületes romantikus vígjáték. Eleinte inkább vígjáték, de aztán menthetetlenül elmerül a nagy romantikus érzésekben, s ettől a végére megint komikussá válik. Persze, a nézőn is múlik, de nekem úgy tűnt, a finálé annyira túlfűtött, hogy semmiképp sem lehet komolyan venni. Egy kicsit még sírhatunk a beteljesülő nagy szerelmen, de ahogy ez a nagyság egyre fokozódik és fokozódik, már csak nézünk, hitetlenkedünk, kicsit nevetgélünk, az ezredszerre ismételt szlogenek és dallamok pedig jó hosszú időre beépülnek a lelkes és a kevésbé lelkes néző tudatába is. Nem véletlenül ez a második legnézettebb film Tajvanban: egyértelmű a sikere.



A főhős egy kedves, céltalan postásfiú, aki még a levelek kézbesítésével sem nagyon fáradozik, inkább hazaviszi őket. Úgy tűnik, az alvás a legjobb dolog, ami megeshet vele. Csak két dolog tudná motiválni: a zene és a szerelem. Ez a két dolog pedig egyszerre érkezik az életébe. A tajvani kisvárosba, Hengchunba egy híres japán

énekes érkezik, a szervezők pedig egy előzenekart szeretnének, a helyi lakosokból. A finoman szólva is szedett-vetett rockbanda élére Aga, az kedvetlen postásfiú kerül. Ahogy telnek a napok egyre több nehézség kerül elő, Aga pedig egyre közelebb kerül a japán lányhoz, Tomoko-hoz, aki az egész koncert és az előzenekar megszervezéséért felelős. Szerelmük civakodás, a filmbe a romantikus szálát eleinte egy réges-régi kézbesítetlen levélköteg hozza, melyet Aga olvasgat esténként, s ami egy japán férfi és egy tajvani lány beteljesületlen szerelméről szól. Aga és Tomoko szerelme a koncert napján, a fergeteges finálé során teljesedik be. Minden annyira elsöprő – talán egy kicsit hosszúra is nyújtott – mintha a régvolt szerelmesek szomorúságát is ellensúlyozhatnák hatalmas boldogságukkal és a kétségtelenül slágerré váló zenékkal.

ALL ABOUT WOMEN

Tsui Hark (China)



Az *All about women* kétségtelenül az egyik legemlékezetesebb fesztiválfilm. Bátor megoldások, elképesztő ötletek hosszú sora, s közben minden a szerelemről szól, halálosan komolyan és mégis abszurdan, nevetetőn, még egyet és még egyet fordítva a történeten – vagyis inkább a szereplők karakterén. Három nő, vagyis három szerelmi sztori, s a kérdésre, hogy: mi rejlik a szerelmes mosoly mögött? Ebben a filmben így hangzik a helyes válasz: (mesterségesen előállított) feromonok. Szupermodern film uralkodó és magasra törő nőkről, s mindez színesen, izgalmasan tálalva. Elismerés Tsui Harknak.

ONE MILLION YEN GIRL

Tanada Yuki (Japan)

Csendes, okos film volt ez, talán a kedvencem az egész fesztiválon. Suzuko fiatal kora ellenére börtönbe kerül. Érzéseit nem tudja úgy megfogalmazni, ahogy a környezete várná, mintha a környezetében senki másnak nem lennének érzései. Amikor kiengedik, még inkább kezelhetetlen lesz a helyzet. Az első kínos családi vacsoránál bejelenti: amint keres egy millió jent, elmegy. Ez az egy millió lesz az ő bűvös száma, ennyinek képzeletében a függetlensége árát, és ennyinek a továbbállás okát. Hosszú, csendes utazásba kezd, munkákat vállal és mindet legjobb tudása szerint, ezernyi meghajolás mellett végzi el, de mindenhol csak addig marad, amíg nem keres meg újra egy millió jent, a bűvös összeget.



ideig.

Lélektani utazás ez, egyrészt a szolgálatokkal ledolgozza rosszhírét (vagy idegenségét), másrészt megtanulja megérteni magát, szeretni a családját, találkozik különféle emberekkel, legvégül pedig egy fiúval, akinek el tudja mesélni történetét, s aki elfogadja őt. A baj csak az, hogy ekkorra életévé válik az egy millió jen és az ehhez tartozó szabályok, amiket magának hozott, s ugyan nem beszélnek erről, de a fiú megjegyti, hogy vele sem marad ennyinél hosszabb

Nagyigazságokhoz hétköznapi történések vezetnek el, mondja a film lassú, már-már melankolikus stílusával. Éppen csak láttatni enged, éppen csak megmutat: Suzuko dolgos mindennapjait, és a lány lassan változó arckifejezését. A zárás pedig japánosan szomorú: hiába derül ki végre a ki nem mondott érzés, az utolsó pillanatban elkerülik egymást. Hiába egyértelmű az egymáshoz tartozás, ha nem tudni, találkoznak-e még valamikor.

THE HANDSOME SUIT

Hanaba Tsutomu (Japan)

Tegyük fel, hogy lehetséges felölteni – nem csak egy elegáns ruhát, hanem – egy elegánsabb arcot. Tegyük fel, hogy lehetséges ennek az ellenkezője is. Aztán próbáljunk elképzelni egy embert, aki egészen olyan, mint egy disznó és egy sudár szépséget, aki megszereti a disznóképűt, mert hát hiába a külső rútsága, ha nemes lélek lakozik benne. Ez a *The Handsome Suit* kiindulási alapja, csak hogy erre még rákerül az elképesztő humor és az átváltozások (megszépülések és megcsúnyulások) izgalma. No meg azok az izgalmak, amikor főszereplőnk elfelejt „visszaöltözni”, vagy a forró kávé miatt leolvad róla szépséges külseje, s azt kénytelen kézben hazavinni, mint egy fonnyadt guminőt. Az események klipszerű epizódokként pörögnek egymás után. A film zárata külön szót érdemel, mivel úgy árulja el a belső értékek eszméjét, hogy az fel sem tűnik a nézőknek: a disznófiú csúnya énjét és vele igaz szerelmét választja. Magasztos. Azt viszont nem bírta ki a rendező, hogy a lányt legeslegvégül ne szépítse meg: az eszme számít, de azért mégiscsak jobb, ha szép a nő!



A FROZEN FLOWER

Yoo Ha (South Korea)



Koreai kosztümös-erotikus film a régvolt Korjo-dinasztia korából. Az uralkodó férfiszereplőjét kéri meg, hogy termékenyítse meg feleségét, ám az ifjú szerető szerelmes lesz a nőbe. A tiltott egyszerre parancsolt lesz, s az uralkodó tejhatalma ellenére sem tudja megtartani szereplőjét. Lenyűgöző a történelmi múlt, a dinasztiaiák világa, melyet elővehet egy koreai rendező, s azt hiszem, a film is ehhez mérten látványos és nagyszabású. Nem egyedi és talán nem is maradandó, de kidolgozott,

magával ragadó alkotás.

INSTANT SWAMP

Miki Satoshi (Japan)

Miki Satoshi sztárrendező, filmjei tekintélyes rajongótáborokkal büszkélkedhetnek. Részemről az *Instant Swamp* az első Miki Satoshi filmélmény, de lehet, hogy nem is folytatódik a sor. Örült, abszurd, mondhatni teljesen elszállt humor ez, amit nem értek. A szereplők mind elmebeteg, bár kivételesen pozitív értelemben: a hétköznapi léten játékosan túllépve, félig a képzelet, a fantázia világában élnek, különféle rejtélyekkel, varázslatokkal és titkokkal viaskodva.



MY ONLY Ü

Cathy Garcia-Molina (Philippines)



Romantikus vígjáték Winonával a főszerepben, aki egy olyan család fiatalja, ahol a nők meghalnak, mielőtt betöltenék huszonötödik életévüket. Magyarázat nincs, csak drukkolni tudnak, s azt meg is teszik, főleg Bong, Winona szerelme. A film során végig vívódnak halál és szerelem kérdésén, de se nem mélyen, se nem komolyan. A megbántást egy énekes-táncos műsor simítja el, az egészségmegőrzésben pedig az egész kis lakóközösség részt vesz. S bár a halál ott lebeg egész végig, nem úgy jön el, ahogy várják, azonban – mivel nem találnak elfogadható választ – nem is válik tragikussá a dolog. A halál csak egy másik élet, és ugyan egy kicsit megváltoznak a díszletek, de a lényeg, hogy minden folytatódik. De akkor vajon miért kellett ez a sok minden (ez a film)?

DROP

Shinagawa Hiroshi (Japan)

Shinagawa Hiroshi nemcsak a film megalkotója, ő írta a mangát, amin a film alapul. A szintén *Hiroshi* nevű főszereplő fiú gengszterré akar válni, ezért iskolát vált, s már az első nap, az első verekedés során rálel a bandára, amihez csatlakoznia kell, s amit védelmezni és imádni fog. A banda tagjai mind igazi *manga-karakterek*, arcuk rajzba merevedik a film kulcsjeleneteinél. S hiába a hatalmas verekedések, egy ember sem hal meg olyan könnyen, s ha már túléltek, kicsit megrázzák magukat és hazamennek. Mivel nem félnek semmitől, szabadok. A film nem csak látványában őriz manga-jelleget, kicsit meseszerű marad, bájos humorral, pont megfelelően eltalált érzelmességgel és hatalmas verekedésekkel.



CONNECTED

Benny Chan (Hong Kong)

A *Connencted* a fesztivál egyik kiemelkedő filmje, az egyetlen, amibe a közönség (nagyraoszt olaszok...) többször is beletapsolt egy-egy nagyjelenet végén, hatalmas lelkesedését-tetszését kifejezve. Nem véletlen, egy perc pihenő, egy perc lassítás nincs a filmben.



A cím a történetre utal: egy elrabolt nő telefonkapcsolatot tud létesíteni egy mobilszámmal, de csak azzal és csak egyszer. Meg kell győznie a vonal másik végén lévő embert, hogy hirtelen váljon akcióhőssé, üldözze a gonoszokat, mentse meg a gyerekeit, szóljon a rendőrségnek, és közben késsen el a fiával való találkozási ponttól, ami valószínűleg az utolsó dobása az elkeseredett gyerek előtt. Naná, hogy sikerül! S szerencsére egy hős apukára nem lehet haragudni. De mire idáig eljutunk, a városban kő kövön nem marad, az akcióhőssé vált férfi az üldözés hevében letarol mindent, ami az útjába kerül. Minden jelenet fantasztikus érzékkel komponált, száguldó erővel bíró, s persze kap egy csipetnyi abszurd humort is. Kétségtelen közönségfilm, Udinében az egyik legsikeresebb.

Végül pár zárszó

Rengeteg film volt a fesztiválon, ezeknek csak egy kis részéről írtam, ezért ez az írás csak ízelítő, vagy sokkal inkább ajánló marad. Amit az otthoni utánnézéssel nem lehet pótolni, az az eszméletlen jó fesztiválhangulat, a két film közötti városnézés (főleg, hogy Velencén keresztül érkeztünk), a lelkes olasz közönség, akik angolul alig beszélnek. (Ezt fontos tudni, egyrészt mert idegesítő a szinkrontolmács zaja, főleg amikor magyar emberként egy japán vagy thai nyelvű film angol feliratára koncentrálsz, valahogy tényleg nem hiányzik az olasz dallam oldalról.) Másrészt pedig nem csak olaszul kell tudni, hanem olaszul kiabálni is – ez akkor szükséges, ha valamit nem ért a szállásadó. (Meggyőződésem, hogy ha olaszul kiabáltunk volna vele, ahogy ő is tette, minden egyből elrendeződik.) Az udinei Teatro pedig hatalmas. Csúszás itt is van, de így legalább van idő egy gyors mosdó/ásványvíz/kávé/csoki megszervezésére. Vagy nem, de akkor sincs megállás. Főleg, hogy más feladat nincs Udinében, mint filmet nézni, az összes többi gond otthon maradt. Tökéletes. S a szuvenír? Nagyobb eséllyel távol-keleti lesz, mint olasz, de ez is így van jól. Köszönet a lehetőségért☺!